

Таким чином, можемо констатувати, що потенціал підприємства – це комплексне відображення наявних та майбутніх можливостей підприємства, що можуть бути максимально використані в господарській діяльності. Економічний потенціал підприємства – це найбільш ефективно використання сукупних можливостей, ресурсів та резервів підприємства для досягнення максимально досяжного стану економічної системи. До структурних компонентів економічного потенціалу підприємства доцільно віднести виробничий потенціал, фінансовий потенціал, інвестиційний потенціал, трудовий потенціал, маркетинговий потенціал, організаційно-управлінський потенціал. Подальші дослідження будуть пов'язані з визначенням характеру взаємодії та взаємовпливу зазначених елементів один на одного.

Література:

1. Економіка підприємства в умовах ринкових перетворень: монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2010. 390 с.
2. Квасній Л.Г. Антикризове управління економічним потенціалом. Бізнес Інформ. 2012. № 5. С. 248–250.
3. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.

УДК 336.662:35.073.513.1

Руслана Чухно – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник – к.е.н., доц. Людмила Захаркіна

Сумський державний університет

РОЛЬ ЛІЗИНГУ ЯК ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

У сучасному ринковому середовищі кожен суб'єкт господарювання знаходиться в пошуку унікального підходу до ведення бізнесу та прагне найбільш ефективно розподіляти власні фінансові ресурси. Лізинг являється тим видом інвестиційної діяльності, який надає можливість формувати основні засоби не придбаваючи їх у власність, а брати у володіння на умовах лізингової угоди, що значно зменшує витрати підприємства та дозволяє в короткий проміжок часу оновити основні засоби та підвищити ефективність їх використання, що забезпечить збільшення обсягів виробництва та введе підприємство на новий конкурентоспроможний рівень.

Лізинг – організаційно-правова форма підприємницької діяльності, заснована на системі економічних, правових та майнових відносин та фінансово-економічному механізмі залучення інвестиційних коштів, що реалізуються та

направляються лізингодавцем у вигляді рухомого або нерухомого майна (машин, обладнання, будівель, споруд та ін.) для оновлення та підвищення на інноваційній основі виробничо-технічного потенціалу шляхом передачі у користування необхідного їм майна, на умовах, обумовлених договором лізингу, за певну плату, засновану на принципах кредитних відносин, з трансформацією прав власності на майно між суб'єктами лізингової діяльності та можливістю наступного викупу майна лізингоодержувачем (залежно від умов договору після його закінчення це майно перетворюється на власність лізингоодержувача або повертається лізингодавцю) [1].

Отже, можна виділитися такі базові ознаки лізингу:

- лізингові відносини за своїм характером є майновими;
- лізингові відносини мають договірний характер;
- поділ права власності та права користування;
- основними учасниками лізингового договору виступають лізингодавець, лізингоодержувач та продавець майна;
- лізингодавець спеціально купує майно для здачі його в лізинг, тобто не для власного користування;
- лізингоодержувач сам вибирає, яке майно він візьме у лізинг;
- власником майна в період дії договору є лізингодавець;
- лізингоодержувач несе ризик псування та втрати майна;
- за якість майна відповідає продавець активу;
- у період дії договору лізингоодержувач вносить лізингові платежі.

Для детального ознайомлення з структурно-організаційною характеристикою лізингу було розроблено схему, яка представлена на рисунку 1.

Об'єктом лізингу може виступати будь-яке майно, що не вживається, таке як обладнання, транспорт, будівлю і т.д. Після закінчення терміну дії договору лізингу лізингоодержувач може викупити майно за залишковою вартістю, продовжити наявний лізинговий договір на майна або повернути дане майно лізингодавцю.

Як джерело фінансування інвестицій лізинг дозволяє суб'єктам господарювання, особливо представниками малого бізнесу, здійснювати модернізацію основних фондів, використовувати у виробництві нове прогресивне обладнання та технології, без залучення кредитів банків. При цьому оплата придбаного обладнання в розстрочку і віднесення всіх пов'язаних із цим витрат на собівартість своєї продукції або послуг, дають можливість зменшити базу оподаткування та податкові платежі. Здійснення лізингових платежів можливе за рахунок отриманого доходу від експлуатації обладнання.

Лізинг є одним з методів фінансування капітальних вкладень, який допускає довгострокове користування об'єктом лізингу без одноразової оплати його повної вартості.

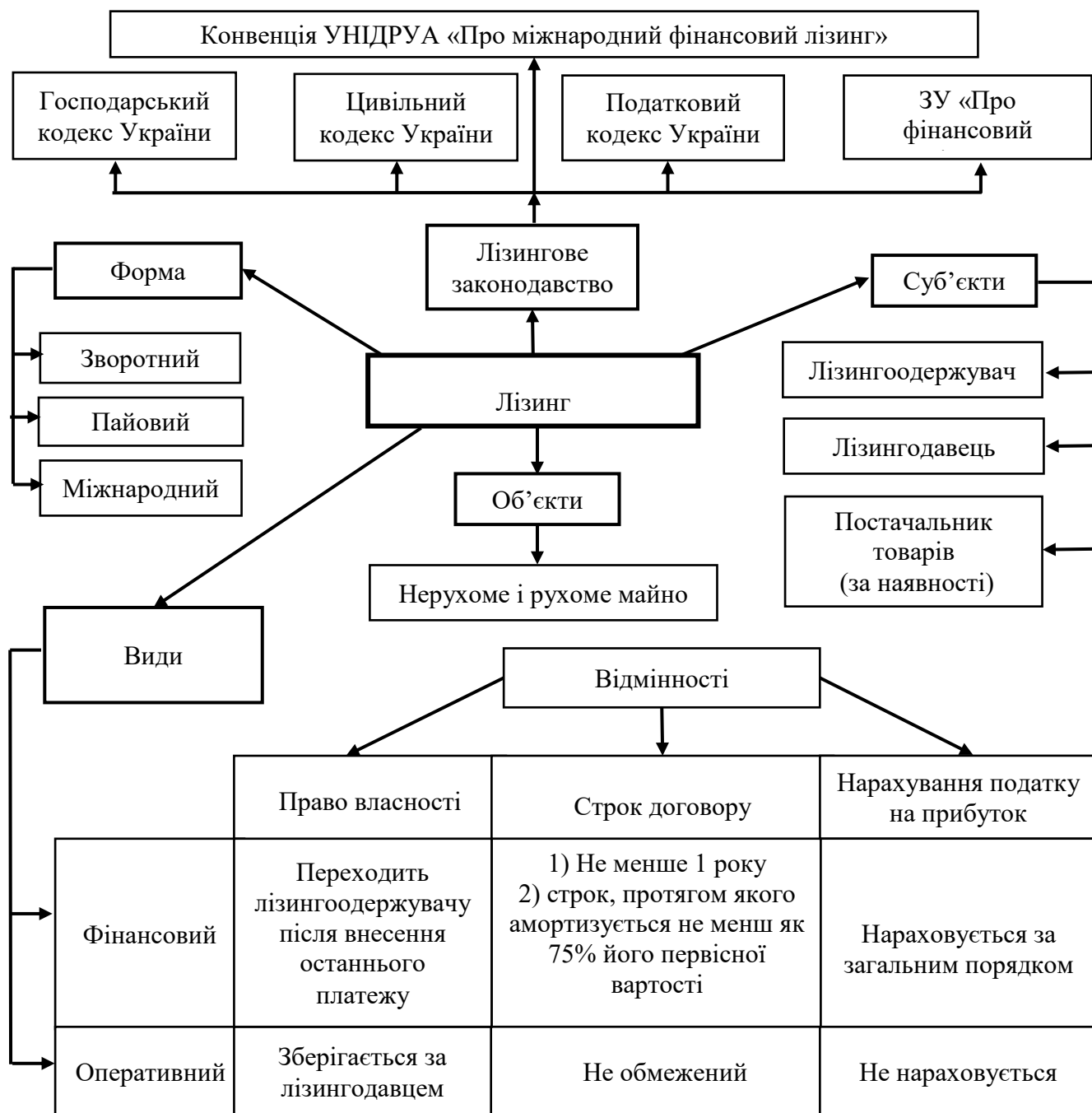

Рис. 1 – Структурно-організаційна характеристика лізингу, як інструменту фінансування інвестиційної діяльності (розроблено автором на основі [1; 2; 3;])

Лізингові операції характеризуються певними принципами, що в загальному вигляді відображають специфіку даного джерела фінансування:

- платність (лізингодержувач отримує майно в користування за певну плату);
- строковість (лізингодавець передає майно лізингодержувачу на встановлений за договором строк);

- окупність (договором лізингу передбачається покриття всіх витрат лізингодавця на купівлю та передання майна в користування лізингоодержувачу);

- цільове призначення (майно отримано за договором лізингу необхідно використовувати з певними визначеними цілями);

- суб'єктність (лізингодавець зберігає за собою право власності на передане в лізинг майно за, що отримує лізингові платежі, а лізингоодержувач отримує право на використання переданого в користування майна) [4].

Фінансовий лізинг є одним з найпоширеніших видів лізингу. Він передбачає сплату лізингоодержувачем суми, яка покриває всю вартість амортизації майна або більшу частину цієї вартості та прибуток лізингодавця протягом усього періоду дії лізингової угоди. Натомість, оперативний лізинг в Україні сконцентрований, переважно, в автомобільному секторі.

Лізинг, як інструмент фінансування інвестиційної діяльності для суб'єктів господарювання надає такі переваги:

- підприємство звільняє себе від навантаження інвестування будь-якої великої суми одномоментно;

- більш прості схеми забезпечення виконання зобов'язань, оскільки майно, яке передається в лізинг, є одночасно і заставою;

- обладнання, транспорт або інший об'єкт, що отримується за договором лізингу, перебуває на гарантійному обслуговуванні весь термін використання замість звичайного гарантійного терміну;

- підприємство отримує можливість вирішити проблему нестачі коштів на купівлю устаткування;

- лізинг не обмежує можливості підприємства у отриманні кредитів, оскільки не вноситься до кредитної історії;

- віднесення лізингових платежів на собівартість продукції дозволяє зменшити базу оподаткування з податку на прибуток;

- дозволяє лізингоодержувачу оперативніше оновлювати виробничі потужності;

- лізингодавці мають хорошу маркетингову інформацію про стан ринку та якісних характеристиках товару;

- гнучкість проведення лізингових платежів з урахуванням характеру використання предмета лізингу, термін використання;

- для багатьох клієнтів лізинг – це єдина можливість придбати нове майно, оскільки лізингові компанії пред'являють набагато менш жорсткі вимоги до лізингоодержувача і не вимагають додаткових застав [5].

Лізинг для суб'єктів господарювання є ефективним та водночас доступним джерелом фінансових ресурсів, необхідних для стабільного функціонування та розвитку. Він дозволяє підприємствам проводити оснащення та модернізацію виробництва не володіючи достатніми власними коштами, підвищуючи тим самим їх конкурентоспроможність. Лізинг має здатність вирішувати не тільки

інвестиційні, а й водночас науково-технічні та інноваційні завдання, бути двигуном прогресу та економічного зростання.

Література:

1. Остапенко К.В. Фінансовий лізинг як джерело фінансування діяльності підприємств в Україні. *Ефективна економіка*. 2017. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5551>
2. Законодавство України. *Верховна Рада України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
3. Драбовський А.Г. Лізинг як альтернативна форма фінансування та інвестування в сучасних умовах. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2012. №3(69). С.65-72.
4. Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. Частина I. МЕР: сучасні концепції, моделі та ресурси. Київ : ПРОМІС, 2020. 104 с.
5. Павленко О.С., Вініченко І.І. Розвиток лізингових відносин аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5747>